

IS 'N NUWE SIENING VAN DIE DIAKONALE AMP OP SKRIFGRONDE NOODSAAKLIK?

Die Sinode van die Geref. Kerk in S.A. van 1927 gee 'n goeie voorbeeld van die verwarring wat in meer presbiteriale kerke oor die diakonale amp voorkom. Op grond van Hand. 6 en die bevestigingsformulier is die eintlike amp van die diakens as *armversorging* gedefinieer. Die verslane standpunt (dië nl. van 'n rapport wat nie aanvaar is nie) het met heelwat Skrif- en kultuurhistoriese getuienis die hele stoflike onderhoud van die kerk aan die diakens toegewys. Die *tafels* van Hand. 6 : 2 was 'n soort van „Christelike kommunisme”. Dit sluit die *versorging van armes* in, maar beperk die amp van Hand. 6 nie tot armversorging nie.

Die vraag is dus of die diakenamp net as *armversorging* in die plaaslike kerk gesien moet word. Ons meen dat verskillende gegewens in die Nuwe Testament hierdie ampsbeperking, wat ook aangedui word as *die diens van barmhartigheid*, loënstraf.

1. *Die kerk.*

Die kerk is die vergadering van gelowiges en word plaaslik geopenbaar as 'n gemeenskap van heiliges ('n *koinonia*).¹⁾ Al drie die ampte neem uit die volheid van Christus en gee aan die gemeente deur die Heilige Gees sodat die eenheid, die liggaam, ten spyte van 'n verskeidenheid opgebou word in die liefde.²⁾ Kerkverband vloei natuurlik voort omdat die kerke reeds eens is in die universele kerk. Die kerkverband word ook in stoflike gemeenskap beoefen (1 Kor. 16 : 1).³⁾

As die diakens dus in die plaaslike kerk in die stoflike gemeenskapsbeoefening betrek was, moet hulle dit ook in die kerkverband wees — 'n feit wat tans nie realiseer nie.

2. *Die verhouding van die drie ampte.*

Art. 30 Ned. Geloofsbel. noem die drie ampte 'n Raad van die Kerk en dui met algemene beginsels die ampsverskeidenheid aan. Die hulp en troos aan „armes en bedruktes” is meer in besonder die taak van die diakens. In art. 31 word egter „besondere agting” bely teenoor die „dienaars van die Woord en die ouderlinge . . . ter wille van die werk wat hulle doen”. Die Woord en Gees het primariteit bo die stoflike. In art.

32 word die noodsaaklikheid van die Kerkorde bely. Nadat hierdie belydenis op die Dordtse Sinode van 1618 - 1619 aanvaar is, het die Kerkorde daarom naas die eenheid van die drie ampte (bv. art. 1, 5, 54, 81 ens.), ook die verskeidenheid van art. 31 N.G.B. nader uitgewerk. Die diakens word dan onderskei van die kerkraad, wat die geestelike regering met Woord en Gees (vgl. Hand. 6 : 2, 4) moet beoefen. Die bevestigingsformuliere werk dit nader uit om uitvoering aan die bepaalde orde te kan gee.

Die vraag is dus nie wat die Franse Kerk of De Bres verstaan het nie, maar die Belydenis in art. 30—32 N.G.B. word verklaar deur die Dordtse Sinode in sy Kerkorde en liturgiese Formuliere. Waar die kerkraad in geestelike sin Raad van die Kerk is, is die diakens in die stoflike versorging van die armes 'n Raad van die Kerk (art. 30 N.G.B., art. 25 K.O.). Hulle is daarom vanselfsprekend ondergeskik aan die regering van die Woord en Gees, wat bedien word deur die kerkraad. In die stoflike gemeenskapsbeoefening is die Diaconie (art. 40 K.O.) egter selfstandig en soewerein in die kring.

Die eenheid in die verskeidenheid en verskeidenheid in die eenheid binne 'n hegte koinonia moet deeglik in gedagte gehou word. Sodra dit losgelaat word, word geprobeer om die diakens by die kerkraad of die kerkraad by die stoflike versorging te betrek.

3. *Die Pinksterkerk van Hand. 2 tot 6.*

Die Pinksterkerk van Hand. 2 tot 6 is 'n openbaring van die universele kerk: Dit staan onder leiding van die apostels; dit was nog die enigste sigbare openbaring; dit dra veel besondere kenmerke wat nie tot voorskrif word nie, bv. die goederegemeenskap in spontane vrywilligheid sonder om privaathesitreg op te hef (Hand. 2 : 44 v.v., 4 : 32, 5 : 4a, 12 : 12) ens. Dit was 'n sprekende openbaring van die radikale vernuwing in innerlike eendrag, blydskap en geloofsaktiwiteit na die uitstorting van die Gees.⁴) Die nadere organisasie tot plaaslike kerke onder gewone ampsleiding van ouderlinge (Hand. 14 : 23) en diakens (6 : 5 v.v.) is egter latent aanwesig om die buitengewone apostolaat op te volg.

Wanneer die stoflike versorging die geestelike bediening bedreig, word die *eerste* nadere organisasie in Hand. 6 opgeroep. Skrifverklaarders verskil oor wat onder die *bediening van die tafels* (Hand. 6 : 2) (diakonein trapezais) verstaan moet word. Was dit armversorging (soos die bevestigingsformulier en Kerkorde skynbaar aanneem)? Was dit stoflike versorging van die hele gemeente? Of was dit iets anders? Eersgenoemde opvatting word hoofsaaklik gehandhaaf deur die Gereformeerde teoloë Biesterveld, H. Bouwman, Hoek, F. W. Grosheide en deur Kittel; Woordeboek. Ander teoloë soos A. M. Brouwer, Ritschl, huldig 'n ruimer opvatting i.v.m. die *agapai* (liefdesmaaltye). Nog ander soos Sohm

en Dollinger sien dit as iets anders, en Harnack beskou die diakens as blote helpers van die apostels.⁵⁾

Die eksegeese van F. W. Grosheide dat „elke arme ontvang” en die tafels „zorgen voor de armen” was, moet verwerp word. Al sou dit hiperbolies wees om die koinonia te benadruk, laat die teksverband net een verklaring toe: ook die welgesteldes (*almal*, Hand. 2 : 44, 4 : 34) moes versorg word omdat die verkoopsom aan die apostels gegee was. Daarom moes aan *elkeen* (Hand. 2 : 45, 4 : 35) sy daaglikse onderhoud gegee word, want *nie een* het op eiendomsreg aanspraak gemaak *nie* (4 : 32). *Aan die tafels moes dus die hele gemeente, ook die apostels, stofflik versorg word.* Die teksverband wys nêrens dat die eiendomme met die oog op *armes* (individue) gegee is *nie*, maar benadruk dat dit met die oog op die *koinonia* gegee is. Geen ryke gee deur middel van die apostels aan ’n arme *nie*, maar skenkers en armes leef saam as ’n nuwe koinonia in Christus. Daarom was *niemand* (4 : 34) behoeftig *nie*. Armes het net *nie* voorgekom *nie*. Die primêre geestelike koinonia met Christus ná die Pinksterwonder (4 : 33, *groot genade*) het ’n sekondêre (aposterioriese) stofflike koinonia opgeroep. Daarom is eersgenoemde normatief, maar laasgenoemde *nie*.

Die stofflike gemeenskapsbeoefening van die hele kerk vind destyds ook in die liefdesmaaltye (*agapai*) plaas wat gewoonlik met nagmaalviering gepaard gegaan het.⁶⁾

Die geestelike koinonia met die kerk van Jerusalem roep ook ’n stofflike koinonia as sedelike plig vir die kerke uit die heidene na vore (Rom. 15 : 25–27, 1 Kor. 16 : 1). Grosheide merk hier op dat dit *nie* suiwer individuele armversorging *nie*, maar ook *kerkversorging* was. In 1 Kor. 16 : 3 word vermeld dat *hiervoor persone gekies en van kredensiebriewe voorsien word.* Hieruit moet meer (as met Grosheide) Paulus se versigtigheid in finansiële sake afgelei word.⁷⁾ Daar is ’n parallel tussen die stofflike gemeenskapsoefening in Hand. 6 en die wyse waarop dit hier in kerkverband geskied (1 Kor. 16 : 1, 2 Kor. 8 : 19, 22, 9 : 11).

4. *Is die diakonale amp in Hand. 6 ingestel?*

Weinig teoloë handhaaf vandag meer die instelling van *die* huidige diakonale amp uit Hand. 6. Sels A. Kuyper meen later dat in Hand. 6 hoogstens ’n kommissie vir armsorg gevorm is, waaruit die diakonale amp kon ontwikkel.⁸⁾ Tereg sê Dijk dat „de zin zoals wij de diaconale zorg verstaan”⁹⁾ *nie* in Hand. 6 teruggevind kan word *nie*. Die besware word in die werke van Dijk en Hommes genoem.

Dit kan egter *nie* ontken word dat ’n ander vorm van diakonale diens hier wel gevind word *nie*, naamlik om met die stofflike versorging die dieperliggende geestelike koinonia te dien. Ewe-so spreek Rom. 15 : 25 v.v. van ’n *diakonein* vir die heiliges in Jerusalem as ’n bewys

van *koinoonia*. 1 Kor. 16 : 1 sluit hierby aan en dit heet in 2 Kor. 9 : 12 *diakonia tes leitourgiar tantes*. In 2 Kor. 8 : 4 word van *koinoonia* in die *diakonia* gespreek, sonder om aan bepaalde Jerusalemers te dink. Hier word naas Hand. 6 wat bloot plaaslik is, weer 'n ander vorm van diakonale diens in kerkverband aangedui. In beide gevalle geskied dit egter met die oog op gemeenskap (*koinoonia*) d.m.v. stofflike gawes (*charis*) en daarvoor word bepaalde persone gekies en aanbeveel.

Dit is opmerklik dat een instrument vir hierdie „diensbetoning aan die heiliges“ deur die kerke (meervoud) gekies is (2 Kor. 8 : 19) vir 'n bepaalde *liefdewerk* tot eer van God en as bewys van hulle bereidwilligheid. Die manne wat die kollekte berei, heet afsante (apostoloi) van die gemeentes (2 Kor. 8 : 23), 'n eer vir Christus. Hulle ontvang kredensiebriewe (1 Kor. 16 : 3) en gaan met of sonder Paulus (vs. 4).

In die karige gegewens wat die Skrif oor die ampte gee, vind ons hier verbasend veel: verkiesing, apostoliese aanbeveling, 'n bepaalde en duidelik-eiesoortige kerklike *diakonia* en aanspraak op erkenning, ontvangs en eer in die gemeentes.

5. *Diakonein en Diakonia in die N.T.*

Duidelikheidshalwe moet gesê word dat *diakonein* of *diakonos* nie sonder meer op diakenskap toegepas kan word nie. Etimologies is dit afgelei van *tafelbediende*, wat in die Klassieke 'n vernederende betekenis het. Christus het dit egter met 'n nuwe inhoud gevul (Fil. 2 : 7 en 2 Kor. 8 : 9 verbind die *kenosis* aan die stofflike diensbetoning). Christus (Rom. 15 : 8), die owerheid (Rom. 13 : 4), die apostelamp (Hand. 20 : 24), ens., heet *diakonoi* wat in 'n *diakonia diakonein*. Dit behou egter altyd die betekenis van geestelike of stofflike tafeldiens met 'n dienskneg-heer-verhouding. Elke ampsdraer is daarom 'n *diakonos* omdat hy in betrekking staan tot die groot Diakonos, Christus. Die huidige diakenamp is dus 'n onderdeel binne die veel omvattender *diakonia*.

Dit is 'n ope vraag waarom *diakonos* in Fil. 1 : 1 en 1 Tim. 3 : 8 onvertaald as *diaken*, d.w.s. as 'n term vir 'n besondere amp, weergegee word, terwyl dit elders met dienaar, dienskneg ens., en *episkopoi* daarby tog met *opsieners*, vertaal word. Selfs op 'n nou verwante plek, Rom. 16 : 1, is dit met dienaar vertaal. Indien dit in 1 Tim. 3 : 8 met *dienaar* vertaal sou word, sou veel van die voorskrifte net so op die dienaars van die Woord oorgebring kon word. Predikante kan seker makliker as diakens *vuilgewinsoekers* word. Dijk wil wel Fil. 1 : 1 en 1 Tim. 3 : 8 vir 'n diakonale ampsinstelling gebruik, want „Hand. 6 spreek van hun barmhartigheidsdienst helemaal niet . . .”¹⁰) Vir ons lyk die grond maar wankelend. Die keuse is: of die ontkenning van die instelling van die diakondiens, of 'n Skrifgebonde hersiening van die tradisionele opvatting van die amp in die lig van par. 4 hierbo.

6. *Biesoortige karakter van die N.T. kerkorganisasie.*

Hommes wys tereg op die eiesoortigheid en vervlegtheid van die besondere ampte, selfs met die amp van gelowige, in die ou Christelike kerk.¹¹⁾ Selfs die prediking het gesprekmatig en onderling geskied, hoewel daar leraars was. Die bekwaamstes het mettertyd uitgestyg, omdat die Skrif bekwaamheid vereis (1 Tim. 5 : 17. 3 : 2, Ef. 4 : 11). Die N.T. ampte kan ook nie sonder meer op die profeet, priester en koning van die O.T. fundeer word nie, want in Jak. 5 : 14 doen die ouderling priesterlike werk. „De ambtelijke werkzaamheden liggen door elkander gestrengeld en zijn manifestaties van één ambt . . .”, die Middellaarsamp, wat hom op die hele mens. na siel en liggaam, rig.¹²⁾ Daar moet dus gewaak word teen ampsonderskeidinge wat skeidinge word, asof die diaken nie ook in die ouderling, en omgekeerd, verteenwoordig is nie.

Destyds was die instandhouding van die erediens *ouderling*, en die armsorg het ook *ouderling* geskied (Rom. 16 : 5, 18, 23; 1 Kor. 16 : 11, 15, 19; Gal. 6 : 6, 10; Fil. 4 : 10 v.v.; Kol. 4 : 15, 1 Tim. 6 : 18; Fil. 22 ens.). Dit is wel opmerklik dat die „rondtrekkende” ampte nie met *episkopos* of *presbuteros* aangedui word nie. Dit was aan die plaaslike kerk verbonde en word in Fil. 1 : 1 en 1 Tim. 3 : 8 saam met *diakonos* genoem. Daar kan dus beginsels uit die Skrif afgelei word, maar dit is onmoontlik om die ou Christelike kerkorganisasie net so te repreneer.

7. *Die Vrou en die Diakonos.*

Die Skrif ken die vrou nooit as *episkopos* of *presbuteros* nie, maar wel as *diakonos* (Rom. 16 : 1). Anders as die Sinagoge en die Klassieke ken die N.T. aan die vrou groot aktiwiteit toe. Die Skrif sien egter die man en vrou as ’n eenheid. Sy is dus universeel verteenwoordig in die soewereiniteit in eie kring van die man t.o.v. die kerkregering (1 Kor. 14 : 34 v.v.). Van die eerste kerkvergaderinge na die Hervorming het dan ook rekening gehou met ’n vrouediens.¹³⁾

Hommes haal met instemming die argumente van Zahn aan dat Rom. 16 : 1 v.v. op ’n bepaalde diens van Phoebe sien.¹⁴⁾ Indien 1 Tim. 3 : 8 bewysplaas vir die diakenamp is, moet vs. 11 dit ook vir die vrouediens wees, versterk deur 1 Tim. 5 : 9, *katalegein*, offisiëel op ’n lys plaas. Die take wat aan hierdie vrouefunksie toegewys was, sluit nou aan by die liefdes- en armversorging wat teenswoordig die diakonale ampspatroun kenmerk.

Hierdie vrouediens het ook ’n geestelike inslag gehad, soos die woord *kopian*, moeilike arbeid vir die evangelie, aandui. Hoek voer daarom aan dat daar „diakonale hulpdienst” deur die vrou verrig moet word.¹⁵⁾ Uit die kultuurhistoriese en Skriftuurlike agtergrond kan onmiddellik gestel word dat die vrouediens vanselfsprekend nie op een vlak met die van die *presbuteroi* gestel kan word nie. Die taak van die huidige diako-

nale amp regverdig dus nie diakonale verteenwoordiging in die kerkraad of in meerdere vergaderings nie.

Die analise wat Hommes¹⁶⁾ gee van die eksegesi van De Zwaan teenoor die van Grosheide ten opsigte van die swyggebod in 1 Kor. 14 : 34, 35, 1 Tim. 2 : 12 is hier van belang in sover dit onderstreep dat die Skrif die vrou vanuit die huweliksrelasie benader om die orde in die kerk te bewaar en die gemeenskapsbeoefening te bevorder. Hierdie eenheid (die vrou in die man verteenwoordig) naas die seksverskeidenheid, dui op die beginsel van soewereine kringe wat tegelykertyd in 'n ander kring verteenwoordig word. Die gesag van die man oor die vrou is geen seks- of persoonsdiktatuur nie, maar in wese die heerskappy van Christus oor sy gemeente. Tereg waarsku Hommes¹⁷⁾ dat die gelyksoortigheid van man en vrou nie te ver gevoer moet word nie.

Uit die analogie wat die Skrif vir man en vrou uit die verhouding van Christus tot sy gemeente trek, meen ons moet ook die verhouding tussen *presbuteros* (as die hoof en regeerder met Woord en Gees) en *diakonos* (as die aanvulling, hulp en heerlikheid van Christus) getrek word. Ons meen dit is soos die Kerkorde en Bevestigingsformuliere dit wil doen met die onderskeiding van kerkraad en diakens sonder om die eenheid te veronagsaam. Na analogie van die **Huweliksformulier** sou die soewereine kringe bepaal kon word: Die opsiener moet die gemeente lei, onderrig, vertroos en beskerm soos die hoof die liggaam . . . Desgelyks moet die diaken die gemeente (en die opsiener) liefhê en eer, dien, oor die kerkhuishouding goed toesig hou . . .

'n Pluriforme gesagsopvatting asof man en vrou tesame, of *presbuteros* en *diakonos* eers tesame die gesagspersoonlikheid uitmaak, moet as 'n onskriftuurlike vinding van die Liberalisme verwerp word. Gesag is nooit bi- of tripolêr nie, maar het net een pool: *dit kom van God*. Dit verleen aan die gesagsdraer die soewereiniteit in eie kring. Die *episkopos* verteenwoordig dus ook die sleutelmag vir die *diakonos* in die gemeente en die diaken verteenwoordig ook die stofflike versorging vir die *episkopos* in die gemeente. Hoewel die dienste en vergaderings onderskei word, is dit nooit *skeiding* nie, want die eenheid rus in die een Liggaam (*koinoonia*) onder een Hoof.

8. *Is die diakenamp die „diens van barmhartigheid“?*

Hierop is die antwoord „Ja” in sover as elke amp die diens van barmhartigheid op sy eie terrein inhou, en „Nee” wanneer dit uitsluitlik die diakonale amp wil aandui. Hoewel Dijk waarsku om die geestelike en stofflike te skei,¹⁸⁾ gebeur dit tog wanneer hy die diens van die barmhartigheid aan die stofflike versorging van die diakens koppel. Dit is opmerklik hoe dikwels hy tog die diens moet kwalifiseer met „stoffelike hulp”, „vervulling van onze stoffelike noden”, „uitdeling van stoffelij-

ke . . . goederen" ens.¹⁹) Waarom is dit dan nie die amp van *stofflike* of *daaglikse* (Hand. 6 : 1) *versorging* nie?

Die Skrif ken barmhartigheid as ontferming van God oor die ellende van die sondaar. Dit mag nie vereng word om die ontferming van mens tot mens met stofflike hulpbetoon aan te dui nie. Hoewel die woord barmhartigheid (eleos) ook vir die stofflike gebruik word (Luk. 10 : 37), is die oorweldigende gebruik daarvan geestelik gerig (Luk. 1 : 50, 54, 58, 72, 78; Rom. 9 : 23, 11 : 30; 1 Kor. 7 : 25, Hebr. 4 : 16 ens.). Om hierdie deug van God, wat geopenbaar is in die volle Christus, in 'n amp van Christelike handreiking te beperk, is onskriftuurlik en eksegeties onverantwoord, veral as gesê moet word dat die Skrif baie weinig spreek oor „de dienst van de verzorging der armen *in de zin zoals wij de diaconale zorg verstaan*”.²⁰) In die gekursiveerde woorde dui ons die tendens aan waarmee tradisionele opvattinge in die Skrif ingedra word om die latere diakonale patroon in totaal ander omstandighede terug te vind.

Verder moet gewys word dat *barmhartigheid* 'n streng persoonlike deug is wat moeilik in 'n offisiële instelling soos 'n diakonie gehuisves kan word.²¹)

Kan een amp hierdie deug monopoliseer, asof prediking deur iets anders as die diens van barmhartigheid gekenmerk mag word? Wat is die soeke na die verlorene in sending en evangelisasie anders as barmhartighedsbediening?

Derdens moet gewys word dat die Formulier 'n foutiewe gebruik van Rom. 12 : 8 maak, omdat hier waarskynlik ook die uitdeling van geestelike goedere bedoel word en net soos in Gal. 6 : 10 algemene voorskrifte gegee word. Die Formulier het waarskynlik 'n foutiewe eksegeese van Calvyn gevolg waarvan hy uitdruklik gesê het dat hy daarvan nie seker is nie. Kuyper het dit in sy Encyclopaedie opgeneem en selfs die diakonie gesien as „orgaan der kerk voor de Christelijke philanthropie”. Om uit die frustrasie van die diakenamp as armversorging te kom is 'n uitweg in 'n legio rigtings van steunverlening gesoek, sodat dit in 'n „social gospel” kon verloop.²²) Die Formulier is egter gebore in 'n tyd toe die staat die kerk stofflik versorg en die armoede-leniging oorweldigend aan die Christelike gewete geklop het. Die staaskerk was destyds feitlik die Welsynsdepartement gewees.

Ten slotte kan gevra word of armes en siekes die enigste objekte van kerklike barmhartighedsdiens en die rykes die enigste subjek daarvan moet wees.

9. Die wese van die Diakenamp.

Ons het reeds aangetoon dat in Hand. 6 en in 2 Kor. 8 en 9 gehandel word oor 'n bepaalde kerklike diens wat deur bepaalde instrumente verrig moes word en dus as vorme van 'n diakonale diens beskou kan word, hoe-

wel dit anders as die huidige diakonale ampspatroon was. Dit gaan verder en was wyer as armversorging. Dit sou armversorging gewees het indien die sewe in Hand. 6 alleen die Griekssprekende weduwees moes versorg. Von Meyenfeldt het egter oortuigend aangetoon dat die hoofsin in Hand. 6 : 1 die *murmuring* aandui wat die hegte gemeenskap (koinoonia) bedreig het. Politiek-kulturele verskille het gedreig om die Pinksterkerk se eenheid te verbrokkel. Die diens is dus ingestel om die koinoonia in die kerk te bewaar en nie net om na die behoeftes van sommige individue om te sien nie. Die *twalf* het voortgegaan om die hele gemeente geestelik te bedien en die *sewe* het die hele gemeente in die daaglikse versorging gedien. Hand. 6 : 3—6 laat geen twyfel dat hier 'n diens ingestel is nie, al is dit anders as ons huidige diakendiens.²³)

Ons konkludeer dat armversorging (die Griekssprekende weduwees) vanselfsprekend tot hulle taak behoort het, maar dat dit in wese 'n wye *kerkversorging* was. Die kriterium van onderskeid met die ander ampte lê nie in die objek (armes) nie, maar in die *middel* wat aangewend was (Hand. 6 : 2—4). Lering en regering geskied met die Woord van God. Die bediening van die tafels het met stofflike middels geskied. Dit het egter net soos die ander ampte die hele gemeente tot objek gehad en gaan ook wyer tot buite die kerk (Gal. 6 : 10). Toegepas op ons moderne kerklike gemeenskapslewe: die kerk van Jerusalem het vrywillig 100% kerklike hydrae gee en die *sewe* moes die daaglikse administrasie en versorging daarmee behartig.

Tweedens het die amp ontstaan uit praktiese en nie uit prinsipiële noodsaak nie. Elke gemeente moes wel ouderlinge hê (Hand. 14 : 23, 15 : 4, 22), maar diakens word normatief wanneer sorge m.b.t. stofflike administrasie van die kerk en armes dreig om die primêre bediening van die sleutelmag te verlam of te oorwoeker.

10. *Konklusie:*

Ons meen dat die huidige diakonale ampspatroon en die Bevestigingsformulier hersien moet word aan die hand van die aangeduide Skrifbeginsels en dus nie tot armversorging beperk kan word nie. Onderskeiding van die dankbaarheidsoffers wat die gemeente met die oog op koinoonia gee, is geregverdig (Heid. Kat., vraag 103 a en f). Die beheer moet egter nie geskei word asof die instandhouding van die erediens met stofflike middels nie tot die diakenamp behoort nie. Hand. 6 : 4 benadruk juis dat die apostels ná die ampsinstelling die instandhouding met gebed en woordbediening gedoen het. Die stofflike offers (vir erediens en armes) is nie eiendom van die ampte nie, maar dankbaarheidsvrugte uit één gemeente, op één gebod van één Christus (vgl. Matth. 22 : 37—39).

Op grond van sy eie praktiese aard bly die diakonale diens ondergeskik aan die geestelike sleutelmag van die opsieners. In sy praktiese

uitvoering neem die amp sy plek in naas die kerkraad. Direkte verteenwoordiging van diakens as sodanig op meerdere vergaderings sou die wese van die presbiteriale kerkregering aantast. Die diakenamp moet ten opsigte van die regering deur die Woord in die eiendomlike aard van die ouderlingskap verteenwoordig bly.

Daar is wel ruimte vir die inrigting van 'n diakonale ampspatroon in kerkverband volgens 2 Kor. 8 : 19, 9 : 3 en 1 Kor. 16 : 3, 4 waarvolgens die stollike versorgingsaspekte in die kerkverband soos Sustentatie, Beursfondse, Tehuise, Skole, Sending, ens., na 'n diakonale vergadering op parallelle vlak met die betrokke meerdere vergadering ingerig kan word. Dit moet egter altyd geskied met die beginsel in art. 25 K.O. beliggaam, nl., verslag in die betrokke vergadering, sodat die opsieners hulle kan vergewis of die primêre geestelike oogmerke van die kerk bereik word en uitspraak oor beginsels kan doen. Hierdie ontwikkeling sal aan meerdere vergaderings meer tyd gee vir die eintlike kerkregering deur die Woord en Gees van God.

Na ons mening dui die beskikbare lig uit die Nuwe Testament daarop dat die diakenamp as die amp van *stoflike versorging in die kerk van Christus gedefinieer moet word.*

Bellville.

B. Spoelstra.

VERWYSINGS:

1. W. J. Snijman: Gebruik van die woord „Kerk” in die N.T., p. 5—14.
2. Hockstra, Fortman, Van der Bergh: Olie en Wijn in de Wonden, p. 28.
3. Snijman, a.w., p. 14; Hockstra e.a., a.w., p. 29 e.v.
4. K. Dijk: De dienst der kerk, p. 238 e.v.; F. H. van Meyenfeldt, De diakon as componist der Gemeenschap, p. 21, 33 e.v.
5. Dijk, a.w., p. 239 e.v.; Hommes, De Vrouw in de Kerk, p. 109 e.v.; F. W. Grosheide, Kommentaar op het N.T., Handelingen, p. 97 e.v., 153 e.v., 194 e.v. Hy is in reaksie teen Kommunisme, vgl. p. 151 e.v., 153 e.v.
6. Greijdanus: Chr. Enc., III, p. 667; Grosheide, a.w., p. 99 e.v.
7. Grosheide: Idem, 1 Kor., p. 434 e.v.
8. Dijk, a.w., p. 240.
9. Ibid., p. 229, 241 e.v.
10. Ibid., p. 210, 253. Na sy argumentasie p. 213 e.v., bring Dijk op p. 214 e.v. die diakenamp min of meer aksiomaties uit die N.G.B. na vore en poneer dan 'n reësprak tussen die K.O. en N.G.B., sowel as 'n „tweeslachtigheid” in die K.O. Vgl. hier my par. 2, 7, 9, 10.
11. Hommes, a.w., p. 110 e.v.
12. Dijk, a.w., p. 227. Vgl. Heid. Kat. vr. 32.
13. Hommes a.w., pp. 46—49, 128, 136—142; Diaconaal Handboek, J. Hoek, p. 104.
14. Hommes a.w., p. 147—149; Dijk, a.w., p. 219 e.v.; Hoek, t.a.p., p. 102 e.v.; Vgl. egter weer Hockstra e.a., p. 24.

15. Hoek t.a.p. p. 105.
16. Vgl. Hommes, a.w., pp. 25 e.v., 36—38, 54, 56, 60, 63, 87, 92.
17. Ibid., p. 39.
18. Dijk a.w., p. 225.
19. Ibid., pp., 229, 225, 226.
20. Ibid., p. 229.
21. Von Meyenfeldt, a.w., p. 23.
22. Dijk a.w., pp. 229, 233 e.v.; Hoekstra e.a., p. 13; Von Meyenfeldt probeer die sekularisasie van die diakenamp keer deur nouer aansluiting by die ouderlingamp, a.w., p. 47 e.v. M.i. bly die kernbeswaar dat die diakenamp deur sy objek i.p.v. sy intrinsieke eie aard gedefinieer word en pragmatistiese i.p.v. prinsipiële gronde die „besinning” na vore roep.